

Openingsuren en nachtwinkels: veel gestelde vragen

bijgewerkt tot 13 augustus 2013

Veel gestelde vragen over de wet op de openingsuren en de nachtwinkels

Dit overzicht van veel gestelde vragen kwam tot stand in het kader van de Regionale Overlegtafels Economie van de VVSG. In de periode mei-juni 2013 organiseerde de VVSG en de FOD Economie in de schoot van de Lokale Marktplatforms van de FOD Economie 5 sessies over de [wet betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening van 10 november 2006](#).

Het project Overlegtafels Economie wordt gesteund door het Agentschap Ondernemen.

U vindt bovendien ook heel wat informatie op de websites van de VVSG ([nachtwinkels](#) en [openingsuren](#)) en de [FOD Economie](#). Vindt u alsnog geen antwoord op uw vraag, neem dan contact op aan de hand van de contactgegevens aan het einde van dit document.

Inhoud

1 Openingsuren en wekelijkse rustdag	3
1.1 Algemeen en toepassingsgebied	3
1. Wat houdt de wet van 10 november 2006 in?	3
2. Welke sluitingsuren zijn van toepassing op de kleinhandel?	3
3. Op wie is de wet openingsuren van toepassing?	3
4. Geldt de wet openingsuren voor de horeca?	4
5. Geldt de wet openingsuren voor automatenshops?	4
6. Geldt de wet openingsuren voor de groothandel?	4
7. Dienen ambulante handelaars zich te houden aan bepaalde openingsuren?	4
8. Geldt de wet openingsuren voor webshops en afhaalpunten?	5
9. Welke bepalingen gelden voor gemengde activiteiten (diensten en kleinhandel)?	5
10. Bestaat er een lijst van winkels die onderhevig zijn aan de wet openingsuren?	5
1.2 Wekelijkse rustdag	5
11. Welke zijn de algemene regels met betrekking tot de wekelijkse rustdag?	5
12. Hoe maakt de handelaar zijn/haar wekelijkse rustdag kenbaar	6
13. Moet de wekelijkse rustdag gemeld worden aan het gemeentebestuur?	6
14. Mag de handelaar zijn wekelijkse rustdag wijzigen?	6
15. Mag de handelaar zijn wekelijkse rustdag ook spreiden over twee halve dagen?	6
16. Een gemeentebestuur geeft een afwijking op de openingsuren op een woensdag. Mag een handelaar met een rustdag op woensdag dan toch openen?	6
1.3 Afwijkingen	7
17. Welke afwijkingen zijn voorzien op de bepalingen in de wet openingsuren?	7
18. Hoeveel afwijkingen kan de gemeente per jaar toekennen?	8
19. Kunnen er verschillende afwijkingen gegeven worden voor verschillende gebieden?	8
20. Kan een gemeentebestuur een afwijking op de avondsluiting geven voor bepaalde winkels in eenzelfde straat?	8
21. Kan een individuele handelaar een afwijking aanvragen?	8
22. Is de wet ook van toepassing als er gewerkt wordt na telefonische afspraak?	9
1.4 Handhaving	9
23. Wie is bevoegd om op te treden bij inbreuken op de wet?	9

24. Hoe kan een gemeentebestuur (een klacht m.b.t.) inbreuken op de wet melden?.....	9
25. Wat als een handelszaak niet in orde is met de tewerkstelling op zondag?.....	9
26. Wie controleert of een handelaar voldoet aan de 50%-voorwaarde om te genieten van de afwijkingen?	9
2 Nachtwinkels.....	10
2.1 Algemeen.....	10
27. Wat is een nachtwinkel?	10
28. Kunnen alle nachtwinkels eenvoudig teruggevonden worden in de KBO?.....	10
29. Gelden de afwijkingen op de wekelijkse rustdag ook voor de nachtwinkels?	10
30. Is de combinatie van nachtwinkel en dagwinkel toegestaan?.....	10
2.2 Gemeentelijk reglement voor nachtwinkels.....	10
31. Wat kan een gemeente op basis van de wet openingsuren opnemen in het reglement voor nachtwinkels?	10
32. Is een gemeentebestuur verplicht een nachtwinkelreglement op te stellen?.....	10
33. Kan een gemeente de sluitingsuren van nachtwinkels uitbreiden én inkrimpen?.....	11
34. Hoe sterk kan een gemeentebestuur de openingsuren beperken? Gelden er minimale openingsuren?	11
35. Kan een gemeente voor verschillende gebieden uiteenlopende sluitingsuren voor nachtwinkels bepalen?	11
36. Zijn uitzonderingen (b.v. tijdens een evenement) met betrekking tot de afwijkende openingsuren toegelaten?	11
37. Kunnen gemeentelijke administratieve sancties toegepast worden bij inbreuken op de wetsbepalingen?.....	11
38. Wat is een uitbatingsvergunning?	11
39. Wat is een vestigingsvergunning?.....	12
40. Kan een gemeentebestuur nachtwinkels verbieden of in aantal beperken?.....	12
3 Contactgegevens.....	12
3.1 Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)	12
3.2 Algemene Directie Controle en Bemiddeling (FOD Economie)	12

1 Openingsuren en wekelijkse rustdag

1.1 Algemeen en toepassingsgebied

1. Wat houdt de wet van 10 november 2006 in?

De [wet van 10 november 2006](#) betreffende openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening, gewijzigd door de wet van 22 december 2009 en 11 april 2012, handelt over:

het toepassingsveld	artikelen 1-5
de verplichte sluitingsuren	artikelen 6-7
de wekelijkse rustdag	artikelen 8-14
de afwijkingen	artikelen 15-17
de specifieke bepalingen voor nachtwinkels en privaat bureaus voor telecommunicatie	artikel 18
de strafbepalingen	artikelen 19-22
de diverse bepalingen	artikelen 23-26

Verder in dit document hanteren we de verkorte benaming 'wet openingsuren'

2. Welke sluitingsuren zijn van toepassing op de kleinhandel?

De wet openingsuren vermeldt volgende verplichte sluitingsuren:

op vrijdagen en werkdagen die een wettelijke feestdag voorafgaan	vóór 5 u 's morgens en na 21u 's avonds
op alle andere dagen	vóór 5u 's morgens en na 20 u 's avonds

Voor nachtwinkels gelden de wettelijke sluitingsuren van 7u tot 18u. Deze sluitingsuren kunnen gewijzigd worden via gemeentelijk reglement (zie [deel 2. Nachtwinkels](#))

3. Op wie is de wet openingsuren van toepassing?

De wet is van toepassing op:

- de kleinhandel (met inbegrip van de nachtwinkels)
B.v. buurtwinkels, supermarkten, bakkers, slaggers, bloemenwinkels, apothekers, kledingzaken, meubelzaken,...
- ¹privaat bureaus voor telecommunicatie (ook wel gekend als belwinkels of phoneshops)

De wet is **niet** van toepassing op:

¹ De wet hanteert "privaat [sic] bureaus voor telecommunicatie" als meervoudsvorm voor privaat bureau voor telecommunicatie. Verder in dit document gebruiken we systematisch de term belwinkel(s).

- de verkoop van nieuwe en tweedehandse motorvoertuigen
Op basis van artikel 3 kunnen via Koninklijk Besluit bepaalde sectoren van de kleinhandel uitgesloten worden. Dit is tot op heden enkel het geval voor de verkoop van nieuwe en tweedehandse motorvoertuigen (KB van 7 juli 2007). Deze sector valt bijgevolg niet onder de bepalingen van de wet.
- Diensten, met inbegrip van de ganse horecasector, gokkantoren en speelautomatenhallen
Hoewel de wet via artikel 4 in de mogelijkheid voorziet om via KB het toepassingsgebied uit te breiden tot de dienstensector is dit nooit gebeurd. (zie ook [vraag 4](#))
- Automatenshops (zie [vraag 5](#))
- Groothandelszaken met uitsluitend verkoop aan handelaars. (zie [vraag 6](#))

Merk op dat de wet ook nog verschillende afwijkingen voorziet, waardoor meerdere specifieke handelsactiviteiten **niet** onderhevig zijn aan de sluitingsuren. (zie [vraag 17](#)).

4. Geldt de wet openingsuren voor de horeca?

Neen, de horecasector wordt beschouwd als een dienst. Hoewel de wet via artikel 4 in de mogelijkheid voorziet om via KB het toepassingsgebied uit te breiden tot de dienstensector is dit nooit gebeurd. Zie ook de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

“Het is van toepassing op de detailhandel en verleent de Koning de mogelijkheid het toepassingsgebied tot de diensten die Hij bepaalt uit te breiden. Het is dus niet van toepassing op de horecasector, het hotelwezen, campings en drankgelegenheden.”

5. Geldt de wet openingsuren voor automatenshops?

Neen, de kleinhandel wordt in de wet (art. 2, 1°) als volgt gedefinieerd:

“het wederverkopen op gewone wijze van producten aan de consument, zonder deze producten andere behandelingen te doen ondergaan dan die welke in de handel gebruikelijk zijn en waarvoor de gelijktijdige fysieke aanwezigheid van de verkoper en de consument in de vestigingseenheid vereist is”

In het geval van een automatenshop is er geen gelijktijdige fysieke aanwezigheid van de verkoper en de consument in de vestigingseenheid. Daarom vallen automatenshops buiten de scope van de wet.

6. Geldt de wet openingsuren voor de groothandel?

Bij groothandel gaat het normaliter niet om verkoop aan consumenten, maar wel aan handelaars. De wet openingsuren en de bepalingen m.b.t. de wekelijkse rustdag of openingsuren zijn daarom niet van toepassing.

Echter, als de groothandelszaak ook aan consumenten (particulieren) verkoopt, is deze wel onderworpen aan de wet openingsuren.

7. Dienen ambulante handelaars zich te houden aan bepaalde openingsuren?

Neen, ambulante handelaars mogen 7 dagen op 7 verkopen. Zij vallen buiten het toepassingsgebied van de wet openingsuren omdat er geen sprake is van een ‘vestigingseenheid’.

De enige uitzondering geldt voor de verkoop ten huize van de consument. In de wet ambulante handel wordt bepaald dat deze verkoop slechts toegelaten is tussen 8u en 20u, maar dit staat los van de wet openingsuren.

8. Geldt de wet openingsuren voor webshops en afhaalpunten?

De verkoop via een webshop is niet onderhevig aan openingsuren, gezien het buiten de definitie van de kleinhandel valt (artikel 2, 1°): er is immers geen sprake van een gelijktijdige aanwezigheid van verkoper en consument in een vestigingseenheid.

Over de openingsuren van afhaalpunten bestaat echter nog onduidelijkheid. Als het afhaalpunt gelegen is in een bestaande handelszaak, is deze sowieso al onderworpen aan de wet. T.a.v. aparte afhaalpunten neemt de FOD Economie voorlopig geen duidelijk standpunt in en is het wachten op rechtspraak.

9. Welke bepalingen gelden voor gemengde activiteiten (diensten en kleinhandel)?

De wetgeving en de rechtspraak hieromtrent zijn niet duidelijk. Daarom wordt aangeraden om dergelijke mengvormen met enig gezond verstand te benaderen. Daarbij kan de vraag gesteld worden welk aanbod primeert: kleinhandel of dienstverlening.

B.v. een schoonheidsspecialiste die in de marge enkele producten verkoopt, kan eerder als een dienst beschouwd worden waardoor de bepalingen van de wet openingsuren niet van toepassing zijn.

Toch dringt enige duidelijkheid zich op, gezien de toename van het aantal mengvormen, zoals o.m. een wassalon met horecazaak.

10. Bestaat er een lijst van winkels die onderhevig zijn aan de wet openingsuren?

Nee, een dergelijke lijst is niet voor handen. Er dient telkens nagegaan te worden op basis van de definitie in de wet of een bepaalde winkel onder het toepassingsgebied valt.

1.2 Wekelijkse rustdag

11. Welke zijn de algemene regels met betrekking tot de wekelijkse rustdag?

- Op de wekelijkse rustdag is het verboden aan de handelaar om:
 - de consument toegang te verlenen tot de vestigingseenheid,
 - rechtstreekse verkoop van producten toe te staan,
 - leveringen aan huis uit te voeren
 - *een rechtstreekse levering van diensten uit te voeren*
(noot: indien de dienstensector ooit onder de bepalingen van de wet zou vallen)
- De wekelijkse rustdag betreft een ononderbroken periode van 24 uur vanaf 5u 's morgens of vanaf 13u 's middags. (zie [vraag 15](#))
- Indien de rustdag voor een wettelijke feestdag valt, mag de handelaar de rustdag verplaatsen naar de dag volgende op de feestdag
Bij voorbeeld: de wekelijkse rustdag ligt op zondag maar op maandag valt een wettelijke feestdag, dan mag de handelaar die week de rustdag verplaatsen naar dinsdag.

Merk op:

- dat de handelaar een eventuele verschuiving van de rustdag niet moet melden aan de gemeente.
- dat de handelaar vrij is om te beslissen, hij is m.a.w. niet verplicht de rustdag te verplaatsen.
- dat een kleinhandelszaak mag open zijn op een wettelijke feestdag op voorwaarde dat deze dag niet samenvalt met de wekelijkse rustdag.

We verwijzen hierbij wel uitdrukkelijk naar de [regelgeving aangaande de](#)

12. Hoe maakt de handelaar zijn/haar wekelijkse rustdag kenbaar

Indien de wekelijkse rustdag van de handelaar op zondag valt, dan is de handelaar niet verplicht om dit op een zichtbare plaats aan te brengen. Men gaat er dan automatisch van uit dat de wekelijkse rustdag op zondag is.

Als de wekelijkse rustdag van de handelaar op een andere dag vastligt, dan moet de handelaar deze sluitingsdag met het aanvangsuur op een zichtbare plaats (etalage van de winkel/ inkomdeur) kenbaar maken.

13. Moet de wekelijkse rustdag gemeld worden aan het gemeentebestuur?

Nee, de handelaar is niet verplicht om zijn wekelijkse rustdag ter kennisgeving aan het gemeentebestuur mee te delen. Deze verplichting werd immers in 2006 geschrapt.

14. Mag de handelaar zijn wekelijkse rustdag wijzigen?

Ja, maar de keuze van de wekelijkse rustdag dient wel minimum zes maanden te worden aangehouden. Daarna kan de handelaar eventueel een andere rustdag kiezen, maar ook dan moet hij die keuze minimaal zes maanden aanhouden.

Deze bepaling geldt evenzeer voor startende ondernemers.

15. Mag de handelaar zijn wekelijkse rustdag ook spreiden over twee halve dagen?

Nee, het moet gaan om een **ononderbroken** periode van 24 uur vanaf 5u 's morgens of vanaf 13u 's middags.

Een voorbeeld ter verduidelijking:

- een handelaar sluit zondagmiddag om 13u en opent weer om 13u maandagmiddag: OK
- een handelaar sluit op zondagnamiddag en op maandagnamiddag: niet OK, gezien het geen ononderbroken periode van 24u betreft.

Als de handelaar meer dan één wekelijkse rustdag hanteert, moet één rustdag een ononderbroken periode van 24 u zijn (startend om 5u 's morgens of om 13u 's middags). De andere rustdagen kunnen wel in halve dagen worden opgenomen:

Bij voorbeeld: de winkel is gesloten op zondag, woensdagvoormiddag en donderdagvoormiddag.

16. Een gemeentebestuur geeft een afwijking op de openingsuren op een woensdag. Mag een handelaar met een rustdag op woensdag dan toch openen?

Nee, als een gemeentebestuur enkel de afwijking voor de openingsuren uitvaardigt, dan moet de handelaar zijn rustdag op woensdag behouden.

Enkel als het gemeentebestuur ook een afwijking voorziet op de wekelijkse rustdag (geldend voor het hele / een deel van het grondgebied) kan deze handelaar ook op die woensdag openen.

1.3 Afwijkingen

17. Welke afwijkingen zijn voorzien op de bepalingen in de wet openingsuren?

Er zijn vier types van afwijkingen mogelijk:

- Afwijkingen per gemeente (art. 15)

Hierbij gelden volgende voorwaarden:

- de afwijking wordt toegestaan door het College van Burgemeester en Schepenen,
- op vraag van één of meerdere handelaars of van een vereniging van handelaars of ambachtslieden,
- naar aanleiding van bijzondere en voorbijgaande omstandigheden (bv. kermissen) of ter gelegenheid van jaarbeurzen of jaarmarkten.
- de afwijkingen mogen maximaal 15 kalenderdagen per jaar bedragen.
- een afwijking geldt voor het ganse of een deel van het grondgebied, maar kan nooit op individuele basis verleend worden.

Deze afwijkingen worden door de gemeente bepaald. De beslissing van het College moet niet meegedeeld worden aan de FOD Economie. Het is wel wenselijk om de afwijkingen duidelijk kenbaar te maken, b.v. op de gemeentelijke website.

Bij eventuele controle is het de FOD Economie die moet nagaan of er al dan niet afwijkingen zijn toegekend en op welke dagen.

- Afwijkingen met betrekking tot de aard van de handel (art. 16 §1)

De wetsbepalingen zijn eveneens niet van toepassing op volgende handelsactiviteiten:

- 'home parties',
- thuisverkoop op uitnodiging van de consument,
- in stations (NMBS/openbaar vervoer) (deze uitzondering geldt enkel in het station, niet voor de omgeving van het station),
- internationale luchthavens en havenzones,
- tankstations op het domein van de autosnelwegen
- *diensten van dringende noodzakelijkheid (b.v. private ambulancediensten)*
(noot: indien de dienstensector ooit onder de bepalingen van de wet zou vallen)

- Afwijkingen m.b.t. de verkochte productgroepen (art. 16 §2)

Indien een handelaar met de verkoop van één van onderstaande productgroepen minstens 50% van het jaarlijks zakencijfer genereert, dan is deze handelaar niet gebonden aan de wet openingsuren. Hij/zij kan bijgevolg 7 dagen op 7 en 24 uur op 24 geopend zijn.

- Kranten, tijdschriften, tabaksproducten, telefoonkaarten en producten van de nationale loterij
- Verkoop en verhuur van DVD's, CD's en videospelen
- Brandstof en olie voor autovoertuigen
- Consumptie-ijs in individuele porties (≠ ijsventers)
- Voedingswaren die in de vestigingseenheid worden bereid en er niet worden verbruikt

(noot: indien de dienstensector ooit onder de bepalingen van de wet zou vallen)

Merk op dat de productgroepen niet cumuleerbaar zijn: de handelaar moet de 50%-voorwaarde behalen binnen één productgroep.

Bij voorbeeld: een handelaar die > 50% van zijn omzet door de verkoop brandstoffen

genereert is niet onderhevig aan de bepalingen betreffende openingsuren en verplichte sluitingsdag.

▪ Afwijkingen voor toeristische centra en badplaatsen (art.17)

De verplichte sluitingsuren en wekelijkse rustdag zijn niet van toepassing in

- Gemeenten of delen van gemeenten die erkend zijn als toeristisch centrum in het kader van de wet openingsuren (zie onze [webpagina toeristische centra](#) en het [KB van 16 juni 2009](#))
- Badplaatsen
Elke gemeente die de kustlijn raakt, wordt beschouwd als badplaats. De afwijking geldt op het volledige grondgebied van de gemeente.

Merk op:

- De specifieke openingsuren voor nachtwinkels en belwinkels blijven wel gelden.
- Een erkenning als toeristisch centrum wat betreft openingsuren en wekelijkse rustdag, leidt niet automatisch tot een erkenning als toeristisch centrum voor tewerkstelling op zondag. Deze laatste erkenning vindt zijn basis in de arbeidswetgeving en moet aangevraagd worden via de Minister van Werk (meer informatie op onze [webpagina toeristische centra](#)).

18. Hoeveel afwijkingen kan de gemeente per jaar toekennen?

In de wet is bepaald dat de gemeente maximum 15 kalenderdagen afwijkingen kan toestaan met betrekking tot de openingsuren.

Zo telt een laatavondopening in de gemeente (waarbij de winkels geopend zijn tot 22u in plaats van tot 18u) als 1 van de 15 afwijkingen.

Merk op dat je de 15 kalenderdagen niet kan opsplitsen in halve dagen.

Daarnaast kan de gemeente per jaar ook maximum 15 weken afwijkingen toestaan met betrekking tot de wekelijkse rustdag.

Deze afwijkingen worden veelal uitgedrukt in weken omdat niet alle handelaars de rustdag op dezelfde dag nemen. Op deze manier kan elke handelaar 15 keer genieten van een afwijking.

19. Kunnen er verschillende afwijkingen gegeven worden voor verschillende gebieden?

Ja, dat is mogelijk. Voor een deelgemeente kan er bijvoorbeeld een andere lijst afwijkingen zijn dan voor het centrum.

20. Kan een gemeentebestuur een afwijking op de avondsluiting geven voor bepaalde winkels in eenzelfde straat?

Nee, de afwijking op openingsuren kan niet voor een beperkt aantal handelaars gegeven worden. Zo is het bij voorbeeld niet mogelijk om enkel een afwijking toe te staan aan de handelaars die deelnemen aan een braderie). Wel kan voor het ganse winkelgebied in kwestie, voor een aantal straten of voor het hele grondgebied een afwijking toegestaan worden.

21. Kan een individuele handelaar een afwijking aanvragen?

Een aanvraag tot afwijking kan individueel gebeuren, maar nooit individueel toegestaan worden. Een gemeentebestuur kan immers enkel een afwijking toestaan op het ganse grondgebied of een deel van het grondgebied.

22. Is de wet ook van toepassing als er gewerkt wordt na telefonische afspraak?

Ja, de wet openingsuren blijft gelden, want het gaat ook hier om een verkoop in detailhandel. Bij voorbeeld: een kledingswinkel is open op donderdag, vrijdag en zaterdag van 10u tot 18u en andere dagen enkel op afspraak bv. op donderdag van 20u tot 21u. Dit kan niet!

1.4 Handhaving

23. Wie is bevoegd om op te treden bij inbreuken op de wet?

Eenzijds de officieren en agenten van de federale en lokale politie. Anderzijds de inspecteurs en controleurs van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling (de vroegere 'Economische inspectie') van de FOD Economie.

24. Hoe kan een gemeentebestuur (een klacht m.b.t.) inbreuken op de wet melden?

Via het [klachtenformulier](#) op <http://economie.fgov.be>. Dit formulier moet verzonden worden per post, fax of mail naar:

FOD Economie – ADCB - Front Office

Koning Albert II-laan 16, 1000 Brussel

Tel: 02/277.54.84, Fax: 02/277.54.52, E-mail: eco.inspec.fo@economie.fgov.be

Voor dringende vragen kan men ook terecht bij:

- Permanente directie Oost- en West-Vlaanderen 02/ 277 85 74
- Permanente directie Vlaams-Brabant 02/277 94 91
- Permanente directie Antwerpen en Limburg 02/277 54 60

25. Wat als een handelszaak niet in orde is met de tewerkstelling op zondag?

De gemeente heeft hierin geen verantwoordelijkheden, dit is de bevoegdheid van de Sociale inspectie (FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg).

Dossiers worden behandeld op basis van klachten.

26. Wie controleert of een handelaar voldoet aan de 50%-voorwaarde om te genieten van de afwijkingen?

De 50%-voorwaarde (artikel 16 §2) wordt gecontroleerd door de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie bij een controle van de handelaar. Een gemeentebestuur heeft hierin geen verantwoordelijkheid en dient hiervoor ook geen toestemming te geven.

Wel kan een gemeentebestuur dit wel altijd melden (zie [vraag 24](#)) indien er een vermoeden is dat de handelaar niet aan de 50% voorwaarde voldoet.

2 Nachtwinkels

2.1 Algemeen

27. Wat is een nachtwinkel?

De definitie van een nachtwinkel is bepaald in artikel 2,9° van de wet openingsuren. Om als nachtwinkel beschouwd te worden moeten een winkel voldoen aan volgende voorwaarden:

- de netto verkoopoppervlakte mag niet groter zijn dan 150m²,
- er mogen geen andere activiteiten uitgeoefend worden dan de verkoop van algemene voedingswaren en huishoudelijke artikelen
- de winkel moet op duidelijke en permanente manier de vermelding 'nachtwinkel' dragen
- de winkel moet zich houden aan volgende sluitingsuren: 7u - 18u (via gemeentelijk reglement kunnen weliswaar afwijkende sluitingsuren bepaald worden)

28. Kunnen alle nachtwinkels eenvoudig teruggevonden worden in de KBO?

Neen, de KBO voorziet jammer genoeg geen aparte NACE-code voor de categorie nachtwinkels. Met andere woorden, in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) wordt geen onderscheid gemaakt tussen een buurtwinkel, een superette en een nachtwinkel. Daardoor bestaat er geen officieel cijfer van het aantal nachtwinkels. De VVSG vraagt dan ook al langer om een aparte code zodat het aantal nachtwinkels op federaal niveau kan gemonitord worden en opdat de gemeenten beter zicht krijgen op het aantal vestigingen.

Noot: de VVSG verzamelde in 2008 en 2013 gegevens over het aantal nachtwinkels (en de maatregelen die gemeenten treffen). Deze informatie vindt u terug op onze [webpagina nachtwinkels](#).

29. Gelden de afwijkingen op de wekelijkse rustdag ook voor de nachtwinkels?

Ja, de nachtwinkels mogen ook meegenieten van de afwijkingen op de wekelijkse rustdag.

30. Is de combinatie van nachtwinkel en dagwinkel toegestaan?

Neen, een dag- en nachtwinkel op hetzelfde adres is niet mogelijk. Enkel indien het om aparte vestigingseenheden gaat, is deze combinatie toegestaan.

2.2 Gemeentelijk reglement voor nachtwinkels

31. Wat kan een gemeente op basis van de wet openingsuren opnemen in het reglement voor nachtwinkels?

De wet openingsuren biedt gemeentebesturen de mogelijkheid om via een aanvullend reglement te voorzien in

- afwijkende sluitingsuren en/of
- een voorafgaande (vestigings-)vergunning.

32. Is een gemeentebestuur verplicht een nachtwinkelreglement op te stellen?

Neen, dit is geen verplichting, enkel een mogelijkheid. Wanneer de gemeente geen reglement opstelt, gelden de wettelijk bepaalde openingsuren met name van 18u tot 7u.

33. Kan een gemeente de sluitingsuren van nachtwinkels uitbreiden én inkrimpen?

Een gemeentebestuur kan de openingsuren van een nachtwinkel beperken, maar het kan ze niet uitbreiden. De maximale openingsuren liggen bij wet vast. Een verdere uitbreiding zou afbreuk doen aan het concept 'nachtwinkel'.

34. Hoe sterk kan een gemeentebestuur de openingsuren beperken? Gelden er minimale openingsuren?

De gemeenten kunnen de wettelijke openingsuren van de nachtwinkels beperken, maar zij moeten hun beslissing motiveren en binnen redelijke proporties blijven.

De vraag blijft natuurlijk wat redelijk is. Ter informatie: de Raad van State schorste al een aantal gemeentelijke reglementen met openingsuren van 18u tot 23u.

35. Kan een gemeente voor verschillende gebieden uiteenlopende sluitingsuren voor nachtwinkels bepalen?

Ja, de openingsuren kunnen verschillend zijn van de ene buurt tot de andere, voor zover de lokale situatie dit verantwoordt en het gemeentebestuur dit voldoende motiveert.

36. Zijn uitzonderingen (b.v. tijdens een evenement) met betrekking tot de afwijkende openingsuren toegelaten?

Ja, specifieke omstandigheden kunnen een motief vormen voor verschillende openingsuren voor nachtwinkels.

Een reglement zou dus algemene (afwijkende) openingsuren voor nachtwinkels kunnen bepalen van 18u tot 4u. Daarnaast kan in het reglement ook bepaald worden dat tijdens specifieke evenementen de nachtwinkels slechts mogen geopend zijn van 18u tot 1u

37. Kunnen gemeentelijke administratieve sancties toegepast worden bij inbreuken op de wetsbepalingen?

Neen, GAS is niet mogelijk, noch voor overtredingen van wettelijk bepaalde openingsuren noch voor overtredingen van afwijkende sluitingsuren opgenomen in een gemeentelijk reglement. In beide gevallen gelden de strafbepalingen van de wet openingsuren. GAS is enkel toepasbaar bij inbreuken t.a.v. eventuele vestigingsvoorwaarden (zie [vraag 39](#)).

38. Wat is een uitbatingsvergunning?

Een uitbatingsvergunning is een vergunning voor de uitbating van een bestaande nachtwinkel. Deze kan ingevoerd worden via een gemeentelijk reglement op nachtwinkels, maar baseert zich niet op basis van de wet openingsuren. De vergunning wordt verleend door het College van Burgemeester en Schepenen en houdt een verzameling in van kwalitatieve onderzoeken, zoals:

- een onderzoek naar de brandveiligheid van het pand
- een financieel onderzoek naar eventuele openstaande schulden bij de gemeente
- een stedenbouwkundig onderzoek
- een moraliteitsonderzoek
- ...

39. Wat is een vestigingsvergunning?

Een vestigingsvergunning is een vergunning voor het openen van een nieuwe nachtwinkel. Deze kan ingevoerd worden via een gemeentelijk reglement op nachtwinkels op basis van de wet openingsuren. De vestigingsvergunning wordt verleend door het College van Burgemeester en Schepenen.

De vergunning kan geweigerd worden op basis van objectieve criteria zoals de ruimtelijke ligging en de handhaving van de openbare orde, veiligheid en rust:

GAS-boetes kunnen toegepast worden op het niet voldoen aan de voorwaarden m.b.t. een vestigingsvergunning. Zo kan een gemeentebestuur een nachtwinkel sluiten zolang de nachtwinkel zich niet in orde stelt met de gemeentelijke regelgeving.

40. Kan een gemeentebestuur nachtwinkels verbieden of in aantal beperken?

Neen, zowel een kwantitatieve beperking als een algemeen verbod is verboden.

3 Contactgegevens

3.1 Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)

Algemeen

VVSG vzw - Dienst Economie
Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel
economie@vmsg.be

Regionale medewerkers

- Vlaams-Brabant stefan.thomas@vmsg.be
- Limburg en Antwerpen liesbet.box@vmsg.be
- Oost- en West-Vlaanderen vicky.dekock@vmsg.be

3.2 Algemene Directie Controle en Bemiddeling (FOD Economie)

Algemeen

FOD Economie - ADCB - Front Office
Koning Albert II-laan 16, 1000 Brussel
02 277 54 84
eco.inspec.fo@economie.fgov.be

Voor dringende vragen

- Vlaams-Brabant – Permanente directie 02 277 94 91
- Limburg en Antwerpen – Permanente directie 02 277 54 60
- Oost- en West-Vlaanderen – Permanente directie 02 277 85 74

Heeft u nog vragen over de regelgeving, het beleid of maatregelen op het vlak
openingsuren en nachtwinkels, laat het ons weten via economie@vvsg.be.
Ook suggesties over deze lijst van veel gestelde vragen zijn via die weg welkom.

Deze brochure kwam tot stand in het kader van het project 'Overlegtafels Economie'
met steun van het Agentschap Ondernemen

met steun van het
Agentschap Ondernemen